

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Затверджено Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«06» жовтня 2025 року (протокол №2)

Введено в дію наказом ректора
№ 877-32 від «14» 10 2025 року

Голова Вченої ради _____ Володимир БУГРОВ

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО АСИСТЕНТСЬКУ ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка
(нова редакція)**

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Мета, завдання, зміст та обсяг асистенської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії	3
3. Науково-методичне забезпечення асистенської педагогічної практики.....	5
4. Бази асистенської педагогічної практики	5
5. Порядок організації та проведення асистентської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії.....	5
6. Звітні документи та оцінювання результатів асистентської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії.....	7
7. Матеріальне забезпечення асистентської педагогічної практики.....	8
8. Прикінцеві положення	8

1. Загальні положення

1.1. Положення про асистентську педагогічну практику здобувачів ступеня доктора філософії у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», постанови КМУ № 261 від 23.03.2016 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), (зі змінами), постанови КМУ № 1223 від 25.10.2024 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, наказу МОН України № 776 від 16.07.2018 «Про затвердження концепції розвитку педагогічної освіти», професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 1466 від 16.10.2024, Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затвердженого Вченою радою 27.01.2025, введеного в дію наказом ректора № 68-32 від 31.01.2025.

1.2. Положення регламентує організацію проходження асистентської педагогічної практики (далі – педагогічна практика) аспірантами (ад'юнктами/здобувачами поза аспірантурою) – здобувачами ступеня доктора філософії (далі – здобувачі) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – Університет).

1.3. Педагогічна практика здобувачів ступеня доктора філософії є обов'язковим освітнім компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми (далі – ОНП) підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні в Університеті.

2. Мета, завдання, зміст та обсяг асистентської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії

2.1. **Метою** педагогічної практики здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні є:

- оволодіння методологією педагогічної діяльності;
- якісна підготовка до професійної педагогічної діяльності у закладах вищої освіти (далі – ЗВО);
- оволодіння сучасними методами викладання у ЗВО; методикою проведення різних видів навчальних занять та організації самостійної роботи студентів за навчальними дисциплінами, які забезпечує певний структурний підрозділ Університету; методами та прийомами проведення методичної, організаційно-педагогічної, виховної та профорієнтаційної роботи, що здійснюється структурним підрозділом.

2.2. Завдання педагогічної практики:

- формування та розвиток професійно-педагогічних компетенцій викладача ЗВО;
- створення умов для професійної підготовки здобувачів, залучення їх до активної діяльності як викладачів; аналіз та узагальнення передового педагогічного досвіду;
- визначення, аналіз та реалізація конкретних цілей та завдань освітнього процесу з урахуванням ступеня вищої освіти;
- формування професійно значущих якостей, професійних умінь та навичок управління навчальною діяльністю студентів;
- вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання, контролю за навчальною діяльністю студентів;
- оволодіння здобувачами ступеня доктора філософії комунікативними вміннями, необхідними для спілкування зі студентами та викладачами;
- розвиток у здобувачів практичних умінь здійснювати виховну роботу зі студентською молоддю.

2.3. Педагогічна практика корелює з відповідною ОНП за спеціальністю і має комплексний зміст, який передбачає проведення різних видів педагогічної діяльності. Загальний обсяг педагогічної практики становить 6 кредитів ЄКТС (180 годин).

Рекомендований розподіл кредитів ЄКТС за змістовною структурою педагогічної практики такий:

- 3 кредити ЄКТС (90 годин) – навчальна робота, яка передбачає проведення різних видів навчальних занять та підготовку до занять, виготовлення роздаткового дидактичного матеріалу, перевірку письмових робіт студентів, проведення консультацій для студентів. При розподілі годин для проведення навчальних занять та підготовки до них враховуються особливості освітнього процесу в інституті/на факультеті. Обсяг персонального педагогічного навантаження здобувача може становити від 24 годин до 50 годин. Співвідношення годин навчальних занять та підготовки до них затверджується рішенням вченої ради інституту/факультету та погоджується з проректором з науково-педагогічної роботи;

- 3 кредити ЄКТС (90 годин) – методична робота (ознайомлення з освітньою програмою підготовки фахівця, розкладом занять, робочими програмами навчальних дисциплін, підручниками, посібниками, методичними рекомендації, складання (доопрацювання) робочої навчальної програми курсу, відвідування і аналіз занять викладачів кафедри) та організаційно-педагогічна робота (участь у засіданнях кафедр, підготовка питань на одне із засідань кафедри; організація та проведення наукових конференцій різних рівнів; участь у профорієнтаційній роботі серед молоді, підготовка одного заходу профорієнтаційного спрямування; участь у

підготовці та проведенні студентських олімпіад і конкурсів; керівництво студентським науковим гуртком тощо).

3. Науково-методичне забезпечення асистентської педагогічної практики

3.1. Типову робочу програму асистентської педагогічної практики розробляє кафедра педагогіки факультету психології Університету, зміст якої має відповідати нормативним документам, що регламентують організацію та проведення освітньої діяльності в Університеті.

3.2. На основі типової програми гаранті освіти програм підготовки докторів філософії розробляють робочі програми практики на поточний навчальний рік, що містять індивідуальні завдання та враховують специфіку спеціальностей, виробничих потреб, наявних можливостей баз практики тощо. Індивідуальні завдання мають погоджуватись з потенційними керівниками практики. Робоча програма практики має відповідати вимогам до робочих програм освітніх компонентів, зокрема містити критерії оцінювання окремих видів робіт і структуру оцінки практики, та затверджуватись в установленому порядку.

3.3. Підготовку методичних матеріалів, навчально-методичних рекомендацій, вимоги до звітних матеріалів щодо проходження педагогічної практики, а також реалізацію обов'язкової навчальної дисципліни «Сучасні освітні технології у вищій освіті» обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), яка викладається на першому році навчання і завершується іспитом, забезпечує кафедра педагогіки факультету психології.

4. Бази асистентської педагогічної практики

4.1. Педагогічна практика здобувачів ступеня доктора філософії проводиться на базах, які відповідають меті, завданням, змісту практики, а також вимогам ОНП підготовки докторів філософії.

4.2. Базами педагогічної практики можуть бути навчальні і навчально-наукові підрозділи Університету, які мають необхідні умови для проведення практики.

5. Порядок організації та проведення асистентської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії

5.1. Здобувачі допускаються до проходження педагогічної практики розпорядженням директора інституту/декана факультету. У розпорядженні зазначається інформація про керівника (керівників) педагогічної практики та навчальні дисципліни, за якими здобувач буде проводити навчальні заняття.

5.2. Зміст, послідовність, час та місце виконання інших видів робіт, передбачених індивідуальним завданням на асистентську педагогічну

практику, окрім проведення навчальних занять, погоджується здобувачем освіти з керівником практики.

5.3. Асистентська педагогічна практика здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні зазвичай проводиться на другому році навчання (можливий початок практики в кінці другого півріччя першого року навчання у період, коли розпочинається навчальний рік здобувачів освіти першого та другого рівнів).

Для здобувачів заочної форми навчання частина практики переноситься на третій рік навчання.

Здобувачам освіти, які з поважних причин не змогли пройти практику на другому році навчання, як виняток, педагогічна практика може бути перенесена на третій рік навчання за заявою здобувача, погодженням наукового керівника, гаранта ОНП та дозволом директора інституту/декана факультету.

5.4. Терміни проходження педагогічної практики фіксуються в індивідуальному плані виконання ОНП здобувачем ступеня доктора філософії і погоджуються з його науковим керівником.

5.5. Здобувач веде журнал асистентської педагогічної практики, у якому зазначаються послідовність та види виконаних робіт, час та місце їх виконання. Журнал є основою для підготовки практикантом звіту про асистентську педагогічну практику.

5.6. Здобувачі ступеня доктора філософії при проходженні педагогічної практики зобов'язані:

- у повному обсязі виконувати завдання асистентської педагогічної практики, передбачені робочою навчальною програмою практики та індивідуальним завданням;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт і гуманність;
- дотримуватися Статуту, Правил внутрішнього розпорядку Університету, виконувати розпорядження директора інституту/декана факультету, керівника педагогічної практики; керуватися правилами перебування на базі практики, правилами охорони праці та техніки безпеки;
- своєчасно звітувати про виконання програми асистентської педагогічної практики, подавати керівнику практики та гаранту відповідної ОНП необхідну документацію.

5.7. Гарант відповідної ОНП та керівник практики несуть відповідальність за планування та організаційне забезпечення проходження здобувачем педагогічної практики.

5.8. У разі, якщо здобувач освіти працює педагогічним / науково-педагогічним працівником в Університеті або в іншому закладі вищої освіти, відпрацьовані години навчальних занять за освітніми програмами підготовки

бакалаврів та/або магістрів за місцем роботи, можуть бути зараховані йому як частина асистентської педагогічної практики наказом проректора із наукової роботи Університету.

Наказ формується на підставі:

- довідки з місця роботи із зазначенням педагогічного навантаження (кількості проведених годин навчальних занять) – для здобувачів, які працюють в іншому ЗВО;
- подання директора інституту/декана факультету із зазначенням педагогічного навантаження (кількості проведених годин навчальних занять) – для здобувачів, які працюють в Університеті.

6. Звітні документи та оцінювання результатів асистентської педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії

6.1. Основними звітними документами проходження педагогічної практики є: звіт про проходження асистентської педагогічної практики, план-конспект одного з проведених занять, робоча програма курсу за вибором. Додатковими звітними документами можуть бути: матеріали на засідання кафедри (довідка, проєкт ухвали), методична розробка організації позааудиторного заходу профорієнтаційного спрямування, план роботи студентського наукового гуртка, план особистого професійного розвитку. Означені документи у паперовій/електронній формі подаються на рецензування керівникам практики перед оцінюванням результатів проходження асистентської педагогічної практики у строк не пізніше як через 10 днів після її завершення.

Здобувачі освіти, які є педагогічними / науково-педагогічними працівниками, подають керівнику практики витяг з наказу про зарахування відпрацьованих годин навчальних занять як частини асистентської педагогічної практики та всі необхідні звітні документи.

6.2. Оцінювання педагогічної практики здійснюється у формі диференційованого заліку комісією (у складі 3-5 осіб), призначеною розпорядженням декана/директора структурного підрозділу, в якому навчається здобувач ступеня доктора філософії. Для забезпечення об'єктивності оцінювання до комісії може бути залучений один зовнішній представник з числа потенційних роботодавців, викладачів кафедри педагогіки факультету психології, голова науково-методичної (навчально-методичної) комісії інституту/факультету, заступник директора/декана з навчальної роботи тощо. Додатково до складу комісії можуть залучатися керівник практики, гарант ОНП, інші педагогічні, науково-педагогічні працівники.

6.3. Комісія оцінює проходження здобувачем освіти педагогічної практики за 100-бальною шкалою (з кроком не менше ніж в один бал). Критерії та методика оцінювання визначаються робочою програмою асистентської педагогічної практики.

6.4. Комісія подає відповідному відділу інституту/факультету відомість із оцінкою проходження здобувачем асистентської педагогічної практики протягом двох робочих днів від дати проведення диференційованого заліку.

6.5. У випадку, коли ОНП передбачає присвоєння професійної кваліфікації «Викладач закладу вищої освіти», комісія складає протокол, в якому фіксує виконані умови присвоєння професійної кваліфікації з переліку, зазначеному в освітньо-науковій програмі та подає цей протокол до відповідного відділу факультету/інституту разом із заліковою відомістю.

7. Матеріальне забезпечення асистентської педагогічної практики

7.1. Витрати на педагогічну практику здобувачів входять у загальні витрати на підготовку здобувачів ступеня доктора філософії.

7.2. Облік годин за керівництво асистентською педагогічною практикою здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня та проведення захисту звітів за практику здійснюється відповідно до чинних в Університеті норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних, науково-педагогічних працівників.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення погоджується Науково-методичною радою Університету та затверджується Вченою радою Університету, вводиться в дію наказом ректора.

8.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Університету відповідно до своїх функціональних обов'язків.

8.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються на засіданні Науково-методичної ради й затверджуються Вченою радою Університету, вводяться в дію наказом ректора Університету.

Погоджено:

Проректор з наукової роботи

Ганна ТОЛСТАНОВА

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО